

بررسی ریسک

کسب و کارهای خانگی و کوچک

نویسنده

حمیدرضا حاجی اشرفی

آنچه در این کتاب می خوانید

کارآفرینی و خوداشتغالی از مهم‌ترین فعالیت کشورها برای تقویت محیط‌های کسب و کار و اشتغال‌زایی است. در فصل اول به کلیات و در فصل دوم به نقش بخش‌های خصوصی، دولتی و تعاونی در این زمینه می‌پردازیم. با توجه به ظهور و فعالیت مؤثر استارت‌آپ‌ها یا شتاب‌دهنده‌های کارآفرینی، در فصل سوم میزان تأثیر و بازدهی فعالیت‌ها و خدمات استارت‌آپ‌ها در شکل‌گیری و راه‌اندازی محیط‌های کسب‌وکار نوین در کشور مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد. در فصل چهارم با هدف افزایش و رونق تولیدات داخلی و ملی به مطالعه تطبیقی فعالیت‌های چند دولت آسیایی پرداخته شده است. در جلدهای بعدی، به بررسی و مرور بیش‌تر این مطالعات خواهیم پرداخت و گزارش‌های مستندی را در این زمینه ارائه خواهیم نمود.

Qrcode

انتشارات لوح برتر

۰۲۱ - ۶۶ ۹۷۱ ۹۷۰ ۶۶ ۹۷۱ ۸۰۴ ۶۶ ۹۷۲ ۴۷۸ ۶۶ ۱۷۵ ۰۵۳ ۹۱۰ ۷۰ ۱۳۰

@Lohebartarpub www.Lohebartar.ir

سامانه پیامکی: ۳۰۰۵۳۶۴۰۰۰۵۳۶

بررسی ریسک کسب و کارهای

خانگی و کوچک

نویسنده:

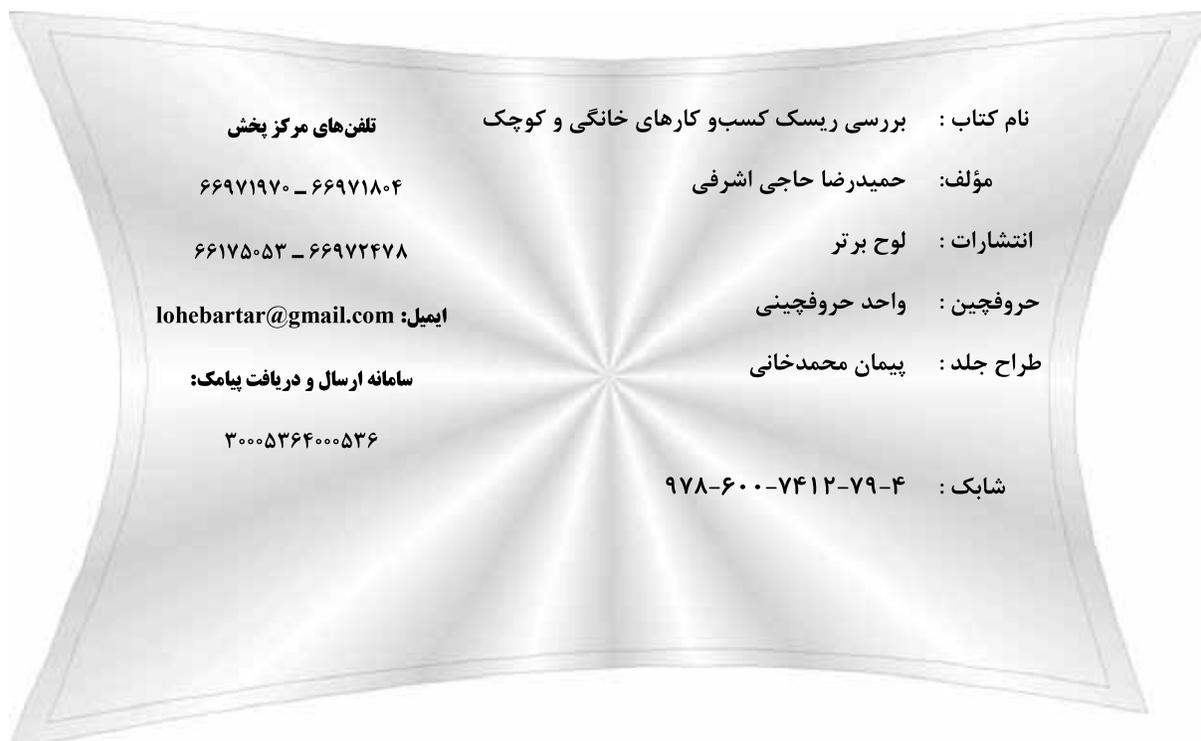
حمیدرضا حاجی اشرفی

سرشناسه:	حاجی اشرفی، حمیدرضا، ۱۳۳۹
عنوان و نام پدیدآور:	بررسی ریسک کسب و کارهای خانگی و کوچک / نویسنده حمیدرضا حاجی اشرفی
مشخصات نشر:	تهران : لوح برتر،
مشخصات ظاهری:	۷۲ ص
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۷۴۱۲-۷۹-۴
وضعیت فهرست نویسی:	فیپا
یادداشت:	کتابنامه: ص. ۷۲.
موضوع:	کسب و کار خانگی
موضوع:	رده‌بندی کنگره: HD ۶۲/۳۸
موضوع:	Home-based businesses
موضوع:	رده‌بندی دیویی: ۶۵۸/۸۷۲
موضوع:	شماره کتابشناسی ملی: ۷۶۲۵۷۶۷
موضوع:	New business enterprises
موضوع:	وضعیت رکورد: فیپا

پروانه نشر: ۹۶۹۷

تلفن‌های مرکز بخش

۶۶۹۷۱۹۷۰ - ۶۶۹۷۱۸۰۴

۶۶۱۷۵۰۵۳ - ۶۶۹۷۲۴۷۸

ایمیل: lohebartar@gmail.com

سامانه ارسال و دریافت پیامک:

۳۰۰۰۵۳۶۴۰۰۰۵۳۶

نام کتاب: بررسی ریسک کسب و کارهای خانگی و کوچک

مؤلف: حمیدرضا حاجی اشرفی

انتشارات: لوح برتر

حروفچین: واحد حروفچینی

طراح جلد: پیمان محمدخانی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۴۱۲-۷۹-۴

از قدیم یک ضرب‌المثل معروف در فرهنگ ایرانیان وجود داشته و مطرح می‌شده که بیانگر اهمیت ایرانیان به کار، شغل و حرفه می‌باشد: «دو اقدام در زندگی خیلی سرنوشت‌سازه! انتخاب شغل، انتخاب همسر، که انتخاب شغل مهم‌تر از انتخاب همسر است» و در تحلیل این ضرب‌المثل در مورد اهمیت شغل و برتر بودن جایگاه آن در زندگی خانوادگی و اجتماعی این‌طور گفته‌اند: مردان می‌توانند از همسری که ناراضی هستند جدا شوند، لیکن از شغل خود نمی‌توانند جدا شوند، زیرا منبع درآمد هر انسانی از محل عایدی شغلی به دست می‌آید!

البته این ضرب‌المثل را فقط از منظر اولویت و اهمیت دادن به کار و تلاش و نگاه اصیل و قداست فرهنگ ایرانی نسبت به اصالت کار و کارآفرینی مطرح و گرنه بر اساس آموزه‌ها و تعالیم و باورهای دین مبین اسلام و آموزه‌های اصیل ایرانی، مرد ایرانی هر آنچه تلاش می‌کند برای رفاه و آسایش نهاد خانواده اعم از همسر و فرزندان است.

بشر از روزی که پای بر این کره خاکی گذارد می‌دانست که برای زنده ماندن نیاز به کار، تلاش برای یافتن غذا، مسکن، امنیت و... دارد. سیر تحول تمدن‌های دوران برده‌داری، دام‌پروری، کشاورزی، صنعتی، فراصنعتی نشانگر این واقعیت است که اصل کار و کارآفرینی در زندگی بشر در طول گذر قرون و اعصار همیشه ثابت بوده، لیکن آنچه متغیر بوده و متحول شده، انواع کارها، مشاغل، روش‌های انجام کار و تنوع مشاغل به علت تغییرات در تکنولوژی، سبک زندگی بشر و گستردگی حجم دانش و تجربیات انباشته بشر در طول زمان موجب از بین رفتن خواسته‌های پیشین و جایگزینی خواسته‌های جدید بوده که همواره عنصر و پای ثابت زندگی بشری می‌باشد.

نتیجه‌گیری اینک: اهمیت کار، کارآفرینی - شغل، مشاغل - حرفه، حرفه‌ای بودن همواره در جوامع انسانی از جمله شاخص‌های اندازه‌گیری جوامع برتر و موفق نسبت به جوامع عقب‌مانده و ناموفق بوده و می‌باشد.

این کتاب تقدیم به

صدها فرشته بوسه بر آن دست می‌زند

کز کار خلق یک گره‌بسته واکنند

سپاس مخصوص خداوند مهربان که به انسان توانایی
و دانایی بخشید تا به بندگانش شفقت ورزد، مهربانی
کند و در حل مشکلاتشان یاری‌شان نماید. از راحت
خویش بگذرد و آسایش هم‌نوعان را مقدم دارد، با او
معامله کند و در این خلوص انباز نگیرد و خوش باشد
که پروردگار سمیع و بصیر است.

سپاس ایزد منان که به من این فرصت را داد تا به
این مرحله از علم رسیده و از هیچ محبتی دریغ نکرد و
در تمام مراحل زندگی‌ام مرا قوت قلب بود.

فهرست مطالب

پیشگفتار	۶
فصل اول: کلیات	۷
فصل دوم: نقش دولت و بخش خصوصی و تعاونی در محیط کسب و کار	۹
نقش مشارکت‌های مردم، بخش‌های خصوصی و تعاونی در شکل‌گیری، راه‌اندازی و فعالیت‌ها در محیط کسب و کار	۹
حمایت دولت از محیط کسب و کارها	۱۶
چه تمایزی بین کارآفرینی در شهرهای بزرگ با روستاها وجود دارد؟	۲۱
نقش و اهمیت سیستم‌های اطلاعات مدیریت در طراحی، برنامه‌ریزی و راه‌اندازی اکوسیستم‌های کسب و کار ملی و جوامع محلی	۲۵
آمایش سرزمین چیست؟	۲۹
فصل سوم: نقش استارت‌آپ‌های کارآفرینی در راه‌اندازی اکوسیستم کسب و کار	۳۵
نقش استارت‌آپ‌های رشته‌های PD (توسعه فردی) و OD (توسعه سازمانی) و تأثیر و نقش آن‌ها در توسعه محیط‌های کسب و کار	۳۵
شکل‌گیری، راه‌اندازی و فعالیت اکوسیستم‌های کسب و کار در جوامع محلی	۳۸
بهترین کشورها برای راه‌اندازی کسب و کار در سال ۲۰۱۹	۵۸
SMEsها: کلید اشتغال‌زایی و تحرک اقتصادی در ایران	۶۲
فصل چهارم: مطالعه تطبیقی کارآفرینی در کشورهای آسیایی	۶۳
معماران جدید اقتصاد نوظهور چند کشور آسیایی	۶۳
کره جنوبی و معمار اقتصاد نوین آن:	۶۳
ترکیه و معمار اقتصاد نوین آن:	۶۵
تکامل اقتصادی ترکیه باکمال درویش:	۶۵
هند و معمار نوین اقتصاد آن:	۶۶
تایوان و معمار نوین اقتصاد آن:	۶۶
سنگاپور و معمار نوین اقتصاد آن:	۶۷
سخن پایانی	۶۸
پیشنهاد تأسیس وزارتخانه کارآفرینی و اشتغال‌زایی در کشور	۷۰
منابع	۷۲

پیشگفتار

در تعقیب مباحث کارآفرینی و ترویج فرهنگ کار در جوامع محلی کشورمان که در کارگروه مدرسه آموزش و ترویج پایلوت کیلان عزیز و **باشگاه استارتاپ پتاف** که مدت‌هاست پیگیری می‌شود و نیز به‌منظور بهره‌برداری از دانش، تجربیات و نظرات ارزنده همه هم‌وطنان عزیز و هموندان گرامی، تصمیم داریم نسبت به ایجاد شرایط مشارکت علاقه‌مندان به این مباحث تلاش خویش را معطوف و از منظر کارآفرینی اجتماعی به ادامه معرفی فعالیت‌های آموزشی مهارتی و ترویج فرهنگ کار به‌طور مستمر اقدام نمایم.

از همگی دوستانی که از زوایای مختلف در این زمینه‌ها دارای نقطه نظرات تجربی یا آموزشی هستند و نیز از مدیران و کارشناسان دستگاه‌های دولتی مرتبط با مقوله اشتغال‌زایی و مدیران و کارشناسان بخش خصوصی و تعاونی و اعضا محترم شوراهای شهر و روستا، دعوت به مشارکت در این فعالیت عام‌المنفعه ترویج کارآفرینی می‌گردند.

خداوند متعال را شاکریم که از سال ۱۳۹۰ در حوزه مطالعات ریسک‌های کسب و کارهای خانگی، خرد، کوچک و متوسط در سطح ملی و جوامع محلی متمرکز شده ایم. از سال ۱۳۹۲ دره جمع آبرود شهرستان زیبای دماوند به مرکزیت شهر کیلان (عزیز) را به‌عنوان پایلوت مطالعاتی انتخاب و در آخر شهریور ۱۳۹۹ مرحله اول مطالعات ریسک به روش سوات «SWOT» به پایان رسید و کتابی تحت عنوان **ریسک‌های کسب و کارهای خانگی، خرد و**

کوچک در همین موضوع چاپ و منتشر گردیده که در دسترس علاقه‌مندان است. از ابتدای مهرماه ۱۳۹۹ مرحله دوم مطالعات به روش کاربردی، تطبیقی، دلفی را آغاز نموده و در بخش کاربردی - تطبیقی طی شش ماه گذشته گزارش‌هایی را تهیه که در آن‌ها به بحث‌وبررسی نحوه بازسازی و نوسازی اکوسیستم‌های کسب‌وکار جایگزین خوشه‌ها و دانه‌های اقتصادی سنتی مضمحل شده و یا در حال پایان پذیرفتن آخرین رمق‌های خود قرار دارند پرداخته و درصد تبیین چگونگی الگوبرداری از خود اشتغالان و کارآفرینان موفق داخلی و خارجی و سیاست‌های اقتصادی کشورهای تازه توسعه یافته و اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی به روش تطبیقی هستیم. لذا به علت گستردگی موضوعات، رشته‌های شغلی و بسیط بودن ابعاد مباحث، به ناچار گزارش‌هایی که در این دوره در حال تهیه می‌باشند را به‌ناچار در چند جلد تقدیم علاقه‌مندان خواهیم نمود. از اساتید، دانشجویان دانشگاه‌ها، کارشناسان بخش‌های دولتی و خصوصی و صاحب‌نظرانی که این کتاب را مطالعه می‌نمایند، درخواست می‌گردد هر نوع انتقاد یا پیشنهادی برای بهبود مطالب دارند را برای ما ارسال که باعث تشکر و امتنان است.

فصل اول

کلیات

سخنی با خوانندگان

سال‌ها فعالیت در بخش‌های خصوصی، تعاونی و در بازار بیمه بازرگانی کشورمان و آموختن روش‌های مختلف آموزشی و شناسایی بسیاری از عوامل تأثیرگذار بر محیط و اکوسیستم کسب و کار ملی و جوامع محلی کشورمان، سرانجام از سال ۱۳۹۰ به عنوان کارشناس مطالعات ریسک‌ها اعم از ریسک‌های مشهود و نامشهود تصمیم گرفتیم تا با روش استارت‌آپی به مطالعه و بررسی مخاطرات فیزیکی و غیر فیزیکی فضای کسب و کار کشورمان بخصوص در جوامع محلی شامل مناطق روستایی و شهرهای کوچک بپردازیم. از آنجایی که این نوع هدف‌گذاری‌ها و فعالیت‌ها نیاز به همکاری و همیاری تعدادی از اشخاص حرفه‌ای و دارای دانش و تجربه در رشته‌های مختلف و یک کارگروه دارد لذا تعدادی از دوستان نگارنده در قالب **باشگاه استارت‌آپ پتاف** به یاری آمدند و طی ده ساله اخیر باهم اندیشی و مشارکت هم به مطالعات و بررسی‌های حرفه‌ای درباره ریسک‌های کسب و کار، مباحث آموزشی مهارتی و فرهنگ‌سازی کار مولد مبادرت نموده‌ایم.

نیروهای کار کشورمان به عنوان یکی از جوان‌ترین نیروهای کار در بین کلیه کشورهای جهان جوان است و با توجه به نرخ بالای بیکاری (در آغاز ۱۴۰۰ خورشیدی) نیاز به اشتغال‌زایی به‌طور گسترده وجود دارد.

از آنجایی که در اشتغال‌زایی نیز امکان مواجهه با انواع ریسک‌ها وجود دارد لذا نگارنده که حرفه اصلی وی مطالعه گر ریسک و مشاور بیمه‌های بازرگانی و سال‌ها سابقه مدیرعاملی شرکت‌های بخش خصوصی و تعاونی در حوزه تولید و توزیع محصولات را در سابقه کاری خویش داشته‌ام و تا اندازه زیادی با بازار کار و محیط کسب و کار کشورمان آشنا بودم از ابتدای سال ۱۳۹۰ تصمیم گرفتیم در قالب یک پروژه به مطالعه ریسک‌ها و مخاطراتی که سرمایه‌گذاران، کارآفرینان و خود اشتغالان را دچار خسارت‌های بدنی و مالی می‌نماید را شناسایی و با پیدا نمودن روش‌های مناسب راهکارهای حذف یا کاهش حداکثری این ریسک‌ها را پیدا و دانشی که در این فرآیند

فصل دوم

نقش دولت و بخش خصوصی و تعاونی در محیط کسب و کار

نقش مشارکت‌های مردم، بخش‌های خصوصی و تعاونی در شکل‌گیری، راه‌اندازی و فعالیت‌ها در محیط کسب و کار

در طی پنج سال و چند ماهی که در باشگاه استارت‌آپ پتاف به مطالعات ریسک‌های کارآفرینی و بررسی علل از بین رفتن خوشه‌های کسب و کار موفقی که در گذشته ثروت‌های جمعی به وجود آوردند و هزاران هزار نفر در سایه درآمدهای آن زندگی کردند و با آرامش از وجدان و خیال راحت به دلیل انجام مشاغل مولد از این دنیا رفتند به یک مسئله جالبی برخورد نموده‌ایم که بازگو کردن آن بدون فایده نیست.

همه می‌دانیم که در حوزه اشتغال‌زایی و گسترش فعالیت‌های کسب و کار از جمله تکالیف اصلی دولت‌هاست.

در برنامه چشم‌انداز ۲۰ ساله کشور که از سال ۱۳۸۴، سال آغازین آن بود و قرار بود با اجرای ۴ قانون برنامه پنج‌ساله شامل: برنامه چهارم، پنجم، ششم، هفتم، در سال ۱۴۰۴، ایران به قدرت اول اقتصادی منطقه تبدیل شود.

برای تبدیل شدن کشورمان به قدرت اول اقتصادی در منطقه، می‌بایست نرخ بیکاری به زیر ده درصد کاهش یابد و طبیعتاً دستیابی به این هدف، نیازمند فعال بودن کامل بنگاه‌های خرد، کوچک، متوسط و بزرگ است و نیز شکل‌گیری بنگاه‌های جدید اقتصادی و توسعه مشاغل و تنوع‌سازی شغلی یکی از فعالیت‌های اصلی دولت تعیین شده بود و مشخصاً درباره کارآفرینی و اشتغال‌زایی در مفاد قانون برنامه ششم توسعه اهمیت ویژه‌ای داده شده است.

گرچه از همان ابتدای انتشار برنامه چشم‌انداز و قانون پنج‌ساله برنامه ششم توسعه بسیاری از کارشناسان حوزه‌های تخصصی مختلف نگاهی انتقادی بدان داشتند لیکن اصل پیش‌بینی برای آینده امری پسندیده بود و لزوماً می‌بایست مقدمات و برنامه‌ریزی دقیقی جهت حصول نتایج توسط دولت اتخاذ می‌شد، که متأسفانه نشد!

فصل سوم

نقش استارت‌آپ‌های کارآفرینی در راه‌اندازی اکوسیستم کسب‌وکار

نقش استارت‌آپ‌های رشته‌های PD (توسعه فردی) و OD (توسعه سازمانی) و تأثیر و نقش آن‌ها در توسعه محیط‌های کسب‌وکار

در فرآیند مطالعات ریسک محیط اکوسیستم کسب‌وکار ملی و جوامع محلی اشخاص مطالعه گر به هر دو جنبه نرم‌افزاری و سخت‌افزاری مربوط به ایده یابی، مهندسی طراحی سیستم، تأسیس و فعالیت میکرو دانه‌ها (منظور واحدهای مشاغل خانگی، مؤسسات خرد، شرکت‌های کوچک و متوسط - لازم به توضیح است که این تقسیم‌بندی چهارگانه بنگاه‌های کسب‌وکار که به‌اجبار در گزارش‌ها در حال ارائه تکرار می‌نماییم هم به لحاظ تعداد کارکنان آن‌ها و هم از حیث میزان سرمایه - نوع مالکیت - روش مدیریت و اینکه بر اساس کدامین نوع از انواع شرکت‌های مندرج در قانون تجارت و یا قانون امور صنفی یا مشاغل خانگی به اخذ مجوز اقدام نموده‌اند، تقسیم‌بندی می‌شوند)

سپس در مورد نحوه شکل‌گیری دانه‌ها (تعدادی از میکرو دانه‌ها که در یک محدوده یا منطقه جغرافیایی باهم در تولید محصولات اعم از کالاها و یا خدمات همگن همکاری می‌نمایند. در علم بازاریابی به این نوع همکاری از عبارت: مجموعه بنگاه‌هایی که دارای روابط افقی و عمودی تجاری باهم هستند و با داشتن منافع مشترک به خلق ارزش‌افزوده و تأمین نیازها و خواسته‌های مشتریان می‌پردازند) و سپس از مجموع دانه‌های دارای تولید همگن، خوشه‌های اقتصادی فعال در تولید آمیخته محصولات که شامل انواع تولیدات کالاها و خدمات در یک صنعت خاص است، شکل می‌گیرند و بدین ترتیب از مجموع چندین خوشه اقتصادی در چندین رشته فعالیت در بخش‌های صنعت، کشاورزی، خدمات که هر کشور مزیت رقابتی برای فعالیت در آن‌ها دارند، نهایتاً اکوسیستم محیط کسب‌وکار ملی هر کشور شکل می‌گیرد.

فصل چهارم

مطالعه تطبیقی کار آفرینی در کشورهای آسیایی

معماران جدید اقتصاد نوظهور چند کشور آسیایی

کشورهای کره جنوبی، ترکیه، هندوستان، تایوان، سنگاپور
قبلاً در صفحات پیشین به رشد و پیشرفت‌های اقتصادی کره جنوبی اشاره گردید. به‌منظور
آشنایی نقشه راه و مسیر و روندی که این کشور و چهار کشور آسیایی طی پنج دهه گذشته
برای فرار از فقر و درماندگی به تولید ثروت و پیشرفت‌های اجتماعی و فرهنگی، کشیده و طی
نموده‌اند را ضروری است قدری بیشتر بشناسیم.

کره جنوبی و معمار اقتصاد نوین آن:

کره جنوبی چگونه پیشرفت کرد؟
کره جنوبی در ابتدای دهه ۶۰ میلادی تقریباً هم‌زمان با برنامه‌های توسعه ایران برنامه بلند
پروازانه‌ای در زمینه توسعه اقتصادی را شروع کرد.
کره در جنگ جهانی دوم به علت نزدیکی با ژاپن صدمات فراوانی دید به‌نحوی که در سطح
تولید آن کشور در ۱۹۴۵ به کمتر از یک‌پنجم سال ۱۹۴۰ کاهش یافت پس‌از آن نیز که کره در
سال ۱۹۴۵ از سلطه ژاپن خارج شد. شمال کره تحت سلطه شوروی و جنوب آن تحت سلطه
آمریکا قرار گرفت، کره جنوبی در سال ۱۹۴۸ میلادی استقلال یافت.
پس از استقلال کره جنوبی دومین رشد سریع اقتصادی دنیا را در طی ۵ دهه اخیر دارا بوده
است. از میانه دهه ۶۰ میلادی درآمد سرانه برحسب قدرت خرید نزدیک به ۱۴ برابر افزایش
یافت. این معجزه را «رود هان، تشابه با رود راین در اروپا» نامیده شد. اقتصاد این کشور قبل از
استقلال کره جنوبی اقتصاد کره بر پایه کشاورزی بود.